

LLOYD GEORGE BEPLEIT ZIJN ZAAK IN DE PERS. — In *the Nation* heeft de minister van de schatkist in eigen persoon een poging gedaan om de geneeskundigen alsnog te overtuigen van zijn goede bedoelingen en hen aan te sporen, het met de ziekteverzekeringswet te probeeren en af te wachten of het niet meêvalt. *The Brit. med. Journ.* is van meening, dat de minister niets nieuws mededeelt en dat de artsen het best doen, den weg te blijven volgen, die zij thans hebben gekozen.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

VRUCHTBAARHEID VAN TWEELINGEN.

Naar aanleiding van een, in het vorige nummer onder de buitenlandsche berichten opgenomen mededeeling, uit de *Semaine Médicale*, waarin sprake is van het in Rusland heerschend volksgeloof, dat van ieder paar tweelingen één kinderloos blijft, kan ik mededeelen, dat ook in ons land dezelfde meening heerscht. Daar het met het oog op het sluiten van een huwelijk soms van belang is, dat een geneesheer een gegrond oordeel over dit punt kan uitspreken, heb ik in 1910 in het *Tijdschrift voor praktische Verloskunde* de vraag gesteld, of de meening, dat van een paar vrouwelijke tweelingen ééne altijd onvruchtbaar is, op een groot aantal goed waargenomen gevallen berust of dat zij als een bakerpraatje is te beschouwen. Een aantal vroedvrouwen was zoo welwillend deze vraag te beantwoorden en de uitslag was, dat *geen enkel* geval werd medegedeeld, dat voor de juistheid van dit volksgeloof pleitte, maar wel een reeks gevallen, die het tegendeel duidelijk bewezen. Zoo werd mij uit Tholen het volgende geval medegedeeld: Twee zusters, tweelingen, huwden op denzelfden dag. De eene werd spoedig zwanger en kreeg in het geheel 6 kinderen; de andere was reeds 15 maanden gehuwd eer het eerste kind geboren werd, en meermalen was haar dan ook voorspeld, zij zou geen kinderen krijgen, omdat zij tweeling was en de andere zuster haar voor was. De voorspelling is schrikbarend gelogenstraff; zij kreeg 12 kinderen, waarvan driemaal tweelingen achter elkaar! Het zou belangwekkend zijn om een verder onderzoek te doen naar de fecunditeit of steriliteit van deze 12 kinderen, om te weten of de buitengewone vruchtbaarheid van hun moeder als een *obstetrisch stigma der degeneratie* is te beschouwen of niet.

Monster, 17 Augustus 1912.

Dr. J. A. VAN DEN BRINK.

DE VOORZIENING TEGEN ZIEKTE.

Er is nog aanleiding om over de voorziening tegen ziekte volgens het ahangige ontwerp-arbeidersziekteverzekering opmerkingen te maken, nu in de behandeling daarvan een pauze is ingetreden.

De vraag is, of die voorziening op zoodanige wijze geregeld is, dat aan de zieke arbeiders geneeskundige hulp wordt verschaft, die voldoet aan de eischen, die met het oog op de tegenwoordige ontwikkeling der geneeskundige wetenschappen daaraan gesteld kunnen worden. Het antwoord op die vraag is niet te vinden in het ontwerp, maar zal afhangen van de later volgens art. 90 bij

algemeenen maatregel van bestuur aan de geneeskundige hulp te stellen eischen. Die eischen zullen vermoedelijk neerkomen op: behandeling door bevoegde huisartsen en specialisten, verschaffing van geneesmiddelen, van verband- en verplegingsartikelen, van breukbanden, brillen enz.; zoo noodig ook verpleging in een ziekeninrichting of in een sanatorium.

Maar geneeskundige hulp, die aan die eischen voldoet, kan toch nog onvoldoende zijn, omdat er gevallen zijn, waarin de aan het ziekenfonds verbonden geneeskundigen de voorlichting en hulp van collegae verlangen en noodig hebben, en waarin de verpleging in een van alle hedendaagsche hulpmiddelen voorzien ziekenhuis noodzakelijk is. Ook kan noodzakelijk zijn, dat een geschikt vervoermiddel voor den zieke naar het ziekenhuis zeer spoedig beschikbaar is.

Dat ook de minister het bezwaar inziet van het verkrijgen van heekkundige hulp in sommige gevallen, kan uit het volgende afgeleid worden:

In het rapport van de commissie van rapporteurs over de ziekwet bidz. 128 lezen wij: „Wat voorts de vraag betreft, of hier (art. 38a) niet moet „worden gesproken van genees- en heekkundige behandeling, antwoordde de „minister, dat „geneeskundige hulp” hier in ruimen zin moet worden opgevat, „hetgeen echter niet wil zeggen, dat de verzekerde moet aantoonen, aanspraak „op iedere chirurgische behandeling te kunnen maken”.

Blijkbaar zou de verzekerde dat niet kunnen aantoonen, omdat in enkele gevallen voor die behandeling bijzondere specialisten en bijzondere hulpmiddelen noodig zijn. In de universiteitssteden is alle vereischte geneeskundige hulp te vinden en ook in enkele andere groote steden. Maar daarheen kunnen niet alle zieken vervoerd worden. Daarom zou het voor een goede algemeene geneeskundige verzorging noodig zijn, dat in enkele hoofdplaatsen van die gedeelten van ons land, die op grooten afstand van bovenbesproken steden verwijderd zijn, van de noodige hulpmiddelen voorziene ziekenhuizen opgericht worden, en dat verder ook voor doelmatige vervoermiddelen van zieken daarheen gezorgd wordt. Alleen op die wijze zou het mogelijk zijn aan alle leden van toegelaten ziekenfondsen een geneeskundige behandeling te verschaffen, die voldoet aan de eischen, die in den tegenwoordigen tijd gesteld kunnen worden. Maar aan het raadplegen van en behandelen door geneeskundigen, die niet aan de ziekenfondsen verbonden zijn, aan de verpleging in ziekenhuizen en het vervoer daarheen, zijn kosten verbonden, die ongetwijfeld de middelen, waarover de besturen der toegelaten ziekenfondsen beschikken, verre te boven gaan; daarvoor is staatshulp noodig. Het komt mij daarom voor, dat het voor verschaffing van voldoende geneeskundige hulp aan zieke arbeiders noodzakelijk is, dat in het aanhangige ontwerp-ziekteverzekering een art. 90bis wordt ingelascht, bijv. aldus luidende:

„Aan de toegelaten ziekenfondsen kan op bij algemeenen maatregel van bestuur te stellen voorwaarden rijkssubsidie verleend worden ter bestrijding der kosten van de door andere geneeskundigen dan de aan de fondsen verbonden verplegende hulp, van die van de verpleging van zieke fondsleden in ziekeninrichtingen en hun vervoer daarheen”.

Mocht een organisatie zooals ik boven geschetst heb, tot stand gebracht zijn, waardoor aan alle leden van toegelaten ziekenfondsen in alle ziektegevallen voldoende geneeskundige hulp kan verschaft worden, dan zou eventueel

ook aan personen, die niet in de termen vallen leden van toegelaten ziekenfondsen te worden, onder bepaalde voorwaarden kunnen worden toegestaan daarvan gebruik te maken, en zou aldus een goede geneeskundige verzorging van het geheele volk verkregen kunnen worden.

Leiden, 17 Augustus 1912.

A. VAN RHIJN.

NOG EENS INFORMATIE-BUREAU EN SCHEEPSARTSEN.

Zoals uit de Handelingen van de laatste gehouden algemeene vergadering van de Ned. Maatschappij tot bevordering der geneeskunst blijkt, is de heer DANIËLS, directeur van het Informatie-bureau voor Nederland, heftig tegen mij tekeergegaan en wel op een wijze, die geen blijken gaf nòch van waardigheid, nòch van wellevendheid. Ik kon op die vergadering den heer DANIËLS niet bestrijden of in debat met hem treden, omdat diens doofheid zulks belette, reden waarom ik nog voor een enkele maal de gastvrijheid van het *Tijdschrift* inroep, om mijn meening kenbaar te maken.

Op de vergadering heb ik al gezegd, dat verschillende zaken door den heer DANIËLS beweerd, ook die van persoonlijken aard, onjuist zijn; ik acht het overbodig, daaraan nog iets toe te voegen, omdat mijn „ja” evenveel waarde heeft als zijn „neen”, maar vooral ook, omdat ik het persoonlijke verder buiten bespreking wil laten, en liever het meer zakelijke behandelen. En dan moet ik zeggen, dat de heer DANIËLS absoluut niets geantwoord heeft op mijn grief tegen hem, dat hij voor de transatlantische mailschepen geneesheeren van minder soort goed genoeg acht en dat het toch een zonderling standpunt is, om voor geneesheeren, die vacantie wenschen te nemen of naar de algemeene vergadering gaan, per se plaatsvervangers te willen bezorgen, door ze te onthouden aan maatschappijen, die ze beslist noodig hebben.

Ik heb nergens het niet hoog genoeg te schatten voordeel van het Informatie-bureau in twijfel gestrokken, waar het geldt zieke collegae te doen vervangen of in gevallen, waar om andere redenen het spoedig aanwezig zijn van een plaatsvervanger hoogstnoodig is; integendeel, ik ben niet minder dan anderen overtuigd, dat het Informatie-bureau in dit opzicht in een bepaalde behoefte voorziet. Maar de heer DANIËLS wil in zijn ijver verder gaan, en begaat dan de fout, om het werk van de scheepsgeneesheeren te declineeren en deze niet op dezelfde hoogte te plaatsen als den arts van den tegenwoordigen tijd. Daartegen ben ik opgekomen, en al begreep ik zeer goed, dat ik hiermede den toorn des heeren DANIËLS op mij laadde, zoo had ik toch gedacht, dat hij het onhoudbare van zijn bewering zou hebben ingezien. In alle gevallen lijkt het mij wenschelijk, om uitlatingen over scheepsartsen, zooals in het laatste verslag van het Informatie-bureau, in den vervolge achterwege te laten, daar zij in een gewoon zakelijk verslag niet tehuis behooren. En ik geloof ook zeker, dat het hoofdbestuur onzer Maatschappij dergelijke persoonlijke meeningen van den heer DANIËLS niet gaarne zou onderschrijven.

Ten slotte kan ik den heer DANIËLS verzekeren, dat vele leden op die vergadering mij hun instemming hebben betuigd met den inhoud van mijn ingezonden stuk.

Amsterdam, 18 Augustus 1912.

Dr. G. VAN DER HARST.